

ÇİNE'DE AHÎLİK KÜLTÜRÜ VE AHMED GAZİ

Yazarlar

Kemal Ramazan HAYKIRAN

Uğur AVCI

© Copyright 2025

Bu kitabın, basım, yayım ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanhğı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-375-617-8

Kitap Adı

Çine'de Ahilik Kültürü ve Ahmed Gazi

Yazarlar

Kemal Ramazan HAYKIRAN

ORCID iD: 0000-0002-7840-0309

Uğur AVCI

ORCID iD: 0000-0002-6945-134X

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kapak Tasarımı

Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Göktuğ Matbaacılık

Bisac Code

EDU016000

DOI

10.37609/akya.3791

Kütüphane Kimlik Kartı

Haykiran, Kemal Ramazan. Avcı, Uğur.

Çine'de Ahilik Kültürü ve Ahmed Gazi / Kemal Ramazan Haykiran, Uğur Avcı.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2025.

85 s. ; 135x210 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253756178

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

TAKDİM

Ahîlik, Anadolu'nun toplumsal, kültürel ve ekonomik yapısına yön vermiş en önemli kurumlardan biridir. Temelinde yüksek ahlâk, doğruluk, dayanışma ve kardeşlik ilkeleri bulunan Ahîlik, sanatkâr ve esnafı sadece meslekî açıdan değil, aynı zamanda ahlâkî ve manevî yönden de yetiştirmeyi kendine gaye edinmiştir. Bu yönüyle Ahîlik, tarihimizde yalnızca bir meslek teşkilatı değil, aynı zamanda toplumun huzurunu ve düzenini sağlayan bir eğitim ve ahlâk mektebi olmuştur.

Anadolu'da 13. yüzyılın sonlarından itibaren Türklerin yerleşmeye başladığı dönemde, Ahîlik Teşkilatı kısa sürede şehir hayatının vazgeçilmez bir unsuru hâline gelmiştir. Doğu ile Batı arasında önemli ticaret yolları üzerinde bulunan, bereketli topraklara ve köklü bir şehircilik geleneğine sahip olan Aydın, bu teşkilatın en güçlü şekilde hayat bulduğu merkezlerden biridir. Türklerin Aydın'a yerleşmesiyle birlikte şehir, canlı bir çarşı kültürü ve güçlü bir esnaf teşkilatına kavuşmuş; Ahîler hem ekonomik hem de sosyal hayatın düzenleyici unsurları olarak ön plana çıkmıştır. Aydınoğulları Beyliği döneminden itibaren Aydın ve çevresinde Ahîliğin varlığı açık bir şekilde görülmektedir. Ahîler, sadece esnaf arasında meslekî düzeni sağlamakla kalmamış; aynı zamanda gençlerin yetişmesinde, toplumda ahlâkî değerlerin yerleşmesinde ve şehir hayatının düzenlenmesinde büyük katkılar sunmuştur. Ahîlik, Aydın'da da şehir kültürünün ve toplumsal yapının en önemli taşlarından biri olmuştur. Ahîlik sayesinde esnaf arasındaki dayanışma güçlenmiş, dürüstlük ve adalet esaslı bir ticaret anlayışı yaygın-

laşmıştır. Böylece Aydın, yalnızca bir ticaret ve üretim merkezi değil, aynı zamanda kültür ve ahlâkın birleştiği bir şehir kimliği kazanmıştır. Bugün bizlere düşen görev, bu köklü mirası araştırmak, gelecek nesillere tanıtmak ve toplumumuzun kültürel hafızasında hak ettiği yeri almasını sağlamaktır. Ahîlik gibi değerler, yalnızca geçmişin bir hatırası değil, aynı zamanda günümüz için de yol gösterici ilkelerdir.

Aydın'da Ahîlik kültürün en canlı temsilcisi olan Eskiçine'deki Ahmed Gazi Camii ve Ahî İbrahim ile Ahî Bayram zaviyeleri sadece Aydın'ın değil Batı Anadolu'nun önemli Ahî Ocaklarından biri olduğu tarihi kayıtlardan anlaşılmaktadır. Bunun yanında Ahmed Gazi Külliyesi'nin ayakta kalan nadir Ahî zaviyesi ve türbelerinden biri olması Ahîlik kültürünü yaşatmak ve hafızalarda canlı tutmak adına önemli bir kültürel miras olma özelliğine sahiptir. Aydın Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (AYESOB) olarak tarihimize ve kültürel değerlerimize sahip çıkma kaygısı ile Ahîlik kültürünü yansıtan bu nadide kültür mirasımıza ilişkin bir yayın faaliyeti gerçekleştirmeyi üzerimize borç bildik.

Bu vesileyle, Aydın'da Ahmed Gazi'yi ve bu eser bünyesinde yer alan Ahî Ocakları üzerinden Ahîlik kültürünü ele alan bu kıymetli çalışmaya katkı sunan, emek veren ve destek olan herkese en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Ortaya çıkan bu eserin hem şehrimize hem de kültür hayatımıza ışık tutmasını ve hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Muhammed Ali KÜNKÜ

Aydın Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (AYESOB)

ÖNSÖZ

Batı Anadolu'daki erken dönem Türk yerleşimi sistematik bir fetih olmaktan öte büyüklü küçüklü göç gruplarının Anadolu'ya gelerek kırsal yöre halklarıyla uzlaşması ve ekonomik kaynakları paylaşmasıdır. Türkler denizlere ulaşmadıkça, uluslararası ticaretin dışında kalacaklarını gördüklerinden, Anadolu Yarımadasını çevreleyen yabancı kuşatmasını kırarak denizlere ulaştılar. Bu sürecin en önemli aktörleri arasında Küçük ve Büyük Menderes Nehirleri arasında kalan verimli alanları hâkimiyeti altına alan Aydınoğulları gelmektedir. Bugün kendi isimleri ile anılan Aydın ve çevresini Türk ve İslam kültürü ile tanıştıran Aydınoğulları, bu bölgedeki ilk Türk varlığı olma özelliğini taşımaktadır. Aydınoğulları'nın ardından aynı siyasî ve sosyo-ekonomik yapıyı Osmanlılar da devam ettirmişlerdi. Gerek Aydınoğulları ve Menteşeoğulları'nın başlattığı Türkleştirme politikasının gerekse buradaki Türk varlığını devam ettiren Osmanlı Devleti'nin en önemli yardımcısı sosyal hayata yön veren Ahîler olmuştur.

Büyük Menderes havzasında özellikle İpek ve Baharat Yolunun limana ulaştığı önemli bir geçiş noktası olan bugünkü adı ile Eskiçine'nin Türk hâkimiyetine geçtikten hemen sonrasında ciddi bir Ahî merkezine dönüştüğü bu geçiş güzergâhı üzerinde irili ufaklı pek çok Ahî zaviyesinin teşekkül ettiği görülmektedir. Bu meyanda, Menteşeoğulları zamanında bu muhitin önemli bir yerleşim yeri olan Eskiçine'de büyük ve görkemli bir külliye yaptırılmıştı. Ahmed Gazi adını taşıyan bu külliyenin inşa tarihine bakıldığında Ahmed Gazi'nin çocukluk evresine

denk geldiği görülmektedir. Külliye'nin Menteşeoğulları tarafından daha önce yaptırıldığı, fakat ilerleyen yıllarda Ahmed Gazi zamanında büyük bir onarım ve büyüme yaşadığı ve onarım kitabesine Ahmed Gazi'nin adı işlendiği için bu tarihten itibaren külliye'nin onun adıyla anılır hale geldiği düşünülmektedir. Menteşeoğulları zamanında faaliyete geçen bu külliye kısa bir süre içinde medrese ve mescit özelliklerinden sıyrılarak bir Ahî zaviyesi durumuna gelmişti. Bir Ahîlik merkezine dönüşen Ahmed Gazi Külliyesi ile irtibatlandırılan bir diğer Ahî şeyhi ise Ahî Bayram'dır. Külliye'deki türbede Ahî İbrahim ile birlikte medfun olan Ahî Bayram, Eskiçine'de Osmanlı Dönemi boyunca faal durumu koruyan canlı ve etkin bir Ahî zaviyesi ve vakfını da kurmuştu. Tarih içinde canlılığını koruyan ve büyük bir etkiye sahip olduğu anlaşılan bu Ahî Ocağının günümüzde ayakta duran nadir Ahî zaviyelerinden ve türbelerinden olması da, Ahîlik kültürünü hatırlatma ve yaşatma gayesi için ayrıca Ahîlik çalışmaları açısından da büyük bir önem taşımaktadır.

Ahîlik kültürünün bu müstesna şahısları ve Ahmed Gazi Külliyesi üzerine bir çalışma yapmak, yaşadığımız şehre ve mensup olduğumuz kültüre bir vefa borcumuzdur. Bu kaygılara giriştiğimiz bu mütevazı çalışmanın hayat bulmasında katkısı olan Aydın İl Ticaret Müdürümüz sn. Arif Aksu'ya, tabii ki de destek ve teşvikleri ile bu çalışmaya hayat veren Aydın Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı sn. Muhammed Ali Künkücü'ye teşekkürü borç biliriz.

Kemal Ramazan HAYKIRAN

Uğur AVCI

Aydın, 2025

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1	
ÇİNE KAZASI'NA BİR BAKIŞ.....	7
1. Coğrafya	7
2. Eski Çağlarda Çine.....	11
3. Türk Hakimiyetinde Çine.....	17
4. Osmanlı Döneminde Çine Kazası	28
BÖLÜM 2	
AHMED GAZİ VE DÖNEMİNDEKİ SİYASİ OLAYLA.....	35
1. Genel Bakış.....	35
2. Menteşeoğulları'nda Denizcilik Faaliyetleri ve Ahmed Gazi.....	37
3. Latinlerle Ticarî ve Ekonomik İlişkiler.....	41
BÖLÜM 3	
AHMED GAZİ KÜLLİYESİ	49
1. Ahmed Gazi Camii'nin Fiziksel ve Sanatsal Özellikleri	50
2. Ahmed Gazi Camii ve Zaviye'nin İşleyişi	57
Ahî Bayram Zaviyesi.....	62
Ahî İbrahim	63
BÖLÜM 4	
AHMED GAZİ ETRAFINDA ÇİNE'DEKİ DİĞER AHÎ ZAVİYELRİ.....	65
1.Çine-Ahur'da Ahî İsmail Zaviyesi	65
2. Ahî Bahşayış Zaviyesi	66
3. Çine'de Ahî Yunus Zaviyesi.....	67
4. Eskiçine'de Ahî Elvan Zaviyesi	67
5. Ahî Debbağ Zaviyesi.....	68
6. Çine Akçaova'da Ahî İsmail Zaviyesi.....	69
7. Ahî Ümmet Zaviyesi.....	70
SONUÇ	71
KAYNAKLAR	74

Kaynaklar

A.Arşiv Belgeleri

BOA, AE III. nr. 3/203, leff 2.

BOA, C..EV., 501/25325.

BOA, EV. MKT, nr. 2845/99.

B.Resmî Yayınlar

H. 1298/M. 1880-1881 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1302/M. 1884-1885 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1308/M. 1890-1891 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1311/M. 1893-1894 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1312/M. 1894-1895 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1314/M. 1896-1897 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1315/M. 1897-1898 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1316/M. 1898-1899 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1317/M. 1899-1900 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1323/M. 1905-1906 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

H. 1326/M. 1908-1909 Tarihli Aydın Vilayet Salnâmesi.

C.Araştırma ve İnceleme Eserleri

"Aydın", *Yurt Ansiklopedisi*, C. 2, ss. 966-1101.

166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530), *Hüdavendigâr, Biga, Karesi, Saruhan, Aydın, Menteşe, Teke ve Alaiye Livaları*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1995.

Akbulut, Osman Nuri, *Evliye Çelebiye Göre Güneybatı Anadolu (Aydın, Denizli, Muğla)*, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla 2008.

Akdoğan, Hüsnü, *Aydın*, Kültür Kitabevi, İzmir 2014.

Akın, Himmet, *Aydın'ın Tarihi Hakkında Bir Araştırma*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1968.

Avcı, Uğur, *XIX. Yüzyılda Çine Kazası'nın Demografik Yapısı*, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın 2017.

Balard, Michel, *Les Latins en Orient (XIe-XVe Siècle)*, PUF, Paris 2016.

Barkan, Ömer Lütfi, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler", *İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Derişleri [Nüfus ve İskân Meselelerine Dair Toplu Çalışmalar]*, Haz. Yahya Kemal Taştan, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2020.

Başaran, Mehmet, Sarıbey Haykıran, Aysun, Özçelik, Ali, *Atçalı Kel Mehmed Efe, Batı Anadolu'da Eşkıyalık ve Zeybeklik*, Kitap Yayınevi, İstanbul 2018.

Baykara, Tuncer, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I, Anadolu'nun İdarî Taksimatı*, Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1988.

Budak, Lütfi, *XIX. Yüzyıl Ortalarında Çine Kazası*, Aydın Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Aydın 2018.

Çavuşdere, Serdar, *Ortaçağ'da Venedik, Papalık ve Türkler (1243-1353)*, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2017.

Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2010.

- Duran, Remzi, "Ortaçağ Türk Mimarisinin Önemli Bir Eseri Eski Çine-Ahmed Gazi Câmiî", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (2003), ss. 493-506.
- Duran, Remzi, *Menteşe Beyliği Mimârisi I (Metin)*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslâm Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir 1995.
- Ebû Abdullah Muhammed İbn Battûta Tancî, *İbn Battûta Seyahatnâmesi*, C. I, Çev. A. Sait Aykut, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2004.
- Emecen, Feridun, "Aydın", *DİA*, C. 4, İstanbul 1991, ss. 235-237.
- Emecen, Feridun, *İlk Osmanlılar ve Batı Anadolu Beylikler Dünyası*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2003.
- Erdoğan M. Akif, Bıyık, Ömer, *T.T 0001/1 M. Numaralı Fatih Mehmed Devri Aydın İli Mufassal Defteri (Metin ve İnceleme)*, Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir 2015.
- Erdoğan, Mehmet Akif, Değerli, Ayşe, *Balat ve Çine Vakıfları*, Palet Yayınları, Kon-ya 2020.
- Eroğlu, Zekai, *Muğla Tarihi*, Muğla Belediyesi Kültür Yayınları, Muğla 2011.
- Ersan, Mehmet, Alican, Mustafa, *Türklerin Kayıp Yüzyılı Beylikler Devri Türkiye Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2014.
- Ertaş, Mehmet Yaşar, Kılıçaslan, Hacer, "Rodos'un Fetih Günlüğü Kanuni Sultan Süleyman'ın Rodos Seferi Rûznâmesi", *Akademik İncelemeler Dergisi*, C. 12, S. 1 (2017), ss. 1-36.
- Gezalova, Yegana, "Menteşe Beyliği'nin Venedik'le Ticari İlişkileri", *Uluslararası Batı Anadolu Beylikleri Sempozyumu II: Menteşeoğulları Tarihi, 25-27 Nisan 2012-Muğla*, Ed. Adnan Çevik, Murat Keçiş, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2016, ss. 141-149.
- Gökbel, Asaf, Şölen, Hikmet, *Aydın İli Tarihi*, Ahmed İhsan Basımevi, İstanbul 1936.
- Güneş, Günver, "Osmanlı Devleti'nde Meyan Kökü Tarımı ve Ticareti (1840-1922)", *Kebikeç*, S. 18, ss. 343-361.
- Halaçoğlu, Yusuf, *Anadolu'da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar (1453-1650)*, C. I, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2009, s. 238;
- Halaçoğlu, Yusuf, *Anadolu'da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar (1453-1650)*, C. V, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2009, s. 2012
- Haykıran, Kemal Ramazan, *Aydınoğulları Tarihi Üzerine Yazılar*, Kriter Yayınları, İstanbul 2019.
- Herodotos, *Tarih*, Çev. Müntekim Ökmen, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2006.
- İnalcık, Halil, "Batı Anadolu'da Yükselen Denizci Gazi Beylikleri, Bizans ve Haçlılar", *Uluslararası Haçlı Seferleri Sempozyumu 23-25 Haziran 1997, İstanbul*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1999, ss. 173-185.
- İnalcık, Halil, *Devlet-i Âliyye, Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar - I, Klasik Dönem (1302-1606): Siyasal, Kurumsal ve Ekonomik Gelişim*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2011.
- Karal, Enver Ziya, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara 1997.

- Karpat, Kemal H., *Osmanlı Nüfusu, 1830-1914*, Çev. Bahar Tırnakçı, Timaş Yayınları, İstanbul 2010.
- Konukçu, Enver, "Aydın İli'nin Gelişiminde Aydın Bey", *Tire Araştırmaları Sempozyumu Bildiriler, 12-13 Mart 2015*, C. 2, Ed. Mehmet Akif Erdoğan-Şule Pfeiffer Taş, Tire Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul 2016, ss. 109-118.
- Kurmuş, Orhan, *Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi*, Yordam Kitap, İstanbul 2008.
- Lemerle, Paul, *L'Emirat d'Aydın Byzance et l'Occident. Recherches sur "la Geste d'Umur Pacha"*, Presses Universitaires de France, Paris 1957.
- Marco Polo, *Marco Polo Seyahatnamesi*, Çev. Elif Berktaş, Panama Yayıncılık, Ankara 2021.
- Merçil, Erdoğan, "Aydınogulları", *DİA*, C. 4, İstanbul 1991, ss. 239-241.
- Merçil, Erdoğan, "Menteşeoğulları", *DİA*, C. 29, İstanbul 2004, ss. 152-153.
- Mete, Zekai, "Ahî Bahşayış Zaviyesi", *Ahîlik Ansiklopedisi*, C. I, Ankara 2014, s. 47.
- Mete, Zekai, "Ahî Elvan Zaviyesi (Eskiçine)", *Ahîlik Ansiklopedisi*, C. I, Ankara 2014, ss. 74-75.
- Mete, Zekai, "Ahî Yunus Zaviyesi", *Ahîlik Ansiklopedisi*, C. I, Ankara 2014, s. 203.
- Metin, Tülay, "Menteşe Beyliği'nin Ekonomik Faaliyetlerinde Batının Yeri ve Yapılan 'At' Ticareti", *Uluslararası Batı Anadolu Beylikleri Sempozyumu II: Menteşeoğulları Tarihi, 25-27 Nisan 2012-Muğla*, Ed. Adnan Çevik, Murat Keçiş, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2016, ss. 213-228.
- Nicol, Donald M., *Bizans ve Venedik: Diplomatik ve Kültürel İlişkiler Üzerine*, Çev. Gül Çağalı Güven, Sabancı Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2000.
- Önen, Nizam, Reyhan, Cenk, *Mülkten Ülkeye, Türkiye'de Taşra İdaresinin Dönüşümü (1839-1929)*, İletişim Yayınları, İstanbul 2011.
- Öntüç, M. Murat, "Ahî İsmail Zaviyesi (Çine-Ahur)", *Ahîlik Ansiklopedisi*, C. I, Ankara 2014, s. 119.
- Özbekler, Kerim, *Her Yönü İle Aydın ve İlçeleri*, Yeni Cumhuriyet Ofset Matbaacılık, Aydın 1984.
- Özgün, Cihan, "XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Düzen, Değişim ve Tepki: Aydın'da Asayiş Sorunu", *Tarihsel Süreçte Aydın*, Ed. Günver Güneş, Aydın Belediyesi Kültür Yayınları, Aydın 2012, ss. 229-256.
- Pullukcuoğlu Yapucu, Olcay, *Modernleşme Sürecinde Bir Sancak: Aydın*, Kitap Yayınevi, İstanbul 2007.
- Ressamoğlu, E. Lütfi, *Ege Rehberi Aydın İli*, İhsan Gümüşayak Matbaası, İzmir 1952.
- Sarıbey Haykıran, Aysun, "Osmanlı Ekonomisinde Ormancılığın Yeri: XIX. Yüzyılda Aydın Vilayeti'nde Ormanlar ve Ormancılık Faaliyetleri", *Klasikten Moderne Osmanlı Ekonomisi (Kurumlar-Uygulamaları)*, Ed. Arif Bilgin, Burhan Çağlar, Kronik Kitap, İstanbul 2019, ss. 209-222.
- Sarıbey Haykıran, Aysun, Güren, Fatma Özlem, "19. Yüzyılın Sonlarında Aydın Sancağı'nda Ormancılık ve Orman İdaresi", *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 10, S. 2 (2023), ss. 103-119.
- Sevin, Veli, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2001.
- Strabon, *Antik Anadolu Coğrafyası*, Çev. Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 2009.

- Turan, Şerafettin, *Türkiye-İtalya İlişkileri I*, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000.
- Uluçay, M. Çağatay, *XVII. Asırda Saruhan'da Eşkiyalık ve Halk Hareketleri*, C.H.P. Manisa Halkevi Yayınları, İstanbul 1944.
- Umar, Bilge, *Türkiye'deki Tarihsel Adlar*, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1993.
- Uyguç, Arif Ali, *Dünden Bugüne Çine*, Aydın Tuna Matbaacılık, Aydın 2014.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2011.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, C. 2, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1999.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, C. I, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1988.
- Üreten, Hüseyin, "İlk Müzik Yarışması, Çine Çayı Efsanesi ve Düşündürdükleri", *Toplumsal Tarih*, C. 20, S. 126, ss. 30-33.
- W. Heyd, *Yakındoğu Ticaret Tarihi*, Çev. Enver Ziya Karal, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2000.
- Witteck, Paul, *Menteşe Beyliği 13-15 inci Asırda Garbi Küçük Asya Tarihine Ait Tetkik*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1986.
- Yavuzylmaz, Ahmet, "Ahi İbrahim Türbesi, *Ahilik Ansiklopedisi*, C. I, Ankara 2014, s. 112.
- Yiğit, Ahmet, *XVI. Yüzyıl Menteşe Livası Vakıfları (338 Numaralı Mufassal Evkâf Defteri H. 970/M. 1562)*, Barış Platin Kitabevi, Ankara 2009.
- Zachariadou, Elizabeth A., *Trade and Crusade: Venetian Crete and the Emirates of Menteshe and Aydin (1300-1415)*, Library of The Hellenic Institute of Byzantine and Post-Byzantine Studies, Venice 1983.